בס"ד

יושב אוהלים

לומדים לחיות תורה

עלון מספר 139

שקט! בכל מחיר?

וישלח תשפ"ז

מהו הדבר שאותו אסור לנו למכור?

לקבלת העלון ותכנים נוספים למייל:

4663MR@GMAIL.COM

בהתקרב ימי החנוכה, אנחנו נזכרים ומזכירים את היוונים שביקשו להשכיח תורה מישראל, לעקור את הזהות היהודית ולהשליט תרבות זרה. גם בימינו קיימת מדינה בשם יוון, שריד קטן לאותה אימפריה עתיקה ששלטה בעבר על שטחים נרחבים והטביעה את חותמה על העולם כולו. היוונים של ימינו גאים מאוד במורשת העתיקה שלהם, ובמיוחד בדמויות כמו אלכסנדר מוקדון, מגדולי כובשי העולם, שגם מוזכר מספר פעמים בגמרא.

הגאווה ההיסטורית הזאת הובילה את היוונים לסכסוך ממושך עם מדינה שכנה שבחרה לעצמה את השם 'מקדוניה'. היוונים טענו שהשם מקדוניה, כמו גם הסמלים והמורשת ההיסטורית המזוהים עמו, שייכים להם. הם חששו שהמדינה החדשה מבקשת לנכס לעצמה את ההיסטוריה המקדונית העתיקה, ובין היתר על מורשתו של אלכסנדר מוקדון.

כחלק מהסכסוך, יוון חסמה את דרכה של מקדוניה להכרה בינלאומית, הטילה עליה מגבלות כלכליות, ובהמשך אף מנעה את הצטרפותה לנאט"ו. במשך קרוב לשלושים שנה התנהל מאבק מדיני, כלכלי וסמלי, עד שבשנת 2018 נחתם הסכם היסטורי.

במסגרת ההסכם מקדוניה שינתה את שמה לצפון מקדוניה, היא נדרשה לשנות את החוקה, להסיר סמלים המזוהים עם מקדוניה העתיקה, לבחון מחדש אנדרטאות ומבנים, ולהתאים את ספרי הלימוד. מדינה שלמה נאלצה לשנות חלקים מהזהות כדי להגיע להסכם ולסיים סכסוך עם שכנתה.

בפרשתנו אנו עדים למפגש המחודש בין יעקב לעשיו. לאחר יותר מעשרים שנה בבית לבן, יעקב עושה את דרכו חזרה לארץ כנען, ומתכונן למפגש עם אחיו, בידיעה שזה רוצה להרגו. כבר אמרו חכמינו שהפרשה הזאת היא מדריך מעשי למפגשים מסוג זה, ועל כן מעניין להתעמק במספר דברים שהיה חשוב ליעקב להדגיש:

בתור התחלה, רש"י מפרש על הפסוק: "עם לבן גרתי" וגו' שני פירושים. הפירוש הראשון הוא שיעקב ביקש לומר לעשיו שאם השנאה כלפיו היא על כך שגנב את הברכות, אזי שאין לו מה לכעוס כי הברכות לא התקיימו. הוא לא גביר ושליט כפי שהבטיח יצחק, אלא גר.

אבל הרב משה פיינשטיין זצוק"ל שואל, הרי מעיקרי האמונה זה להאמין שכל דברי הנביאים אמת, אם כן, איך כופר יעקב יעקב בדברי יצחק? אלא, מסביר הרב פיינשטיין, שהכוונה שיעקב אמר לו שהתקיימו הברכות, אבל רק כלפיי ניתן לומר שהברכות התקיימו. אני שהייתי אצל לבן ולא למדתי ממעשיו, משום שהעיקר אצלי זה התורה והמצות, ומאידך את העניינים הגשמיים אני צריך רק לקיום החיים ושלא אצטרך לאחרים, ואני לא מחפש מותרות.

אבל מבחינתך, שעיקר החיים שלך אלו חיי העולם הזה, ואתה לא מסתפק שיהיה לך מספיק לצרכיך, אלא מחפש "לבלוע את העולם", ולהשיג הרבה מעבר למה שאתה צריך. אצלך לא שייך שיתקיימו הברכות של אבא. כי גם אם יהיה לך את כל מה שבירך יצחק, לא תהיה לך קורת רוח מזה, ולא תגיע לכדי סיפוק כי תמיד יהיה מישהו בעולם שיש לו יותר ממך, ועד שלא תעקוף גם אותו, לא תמצא מנוחה.

לכן אין לך מה להקפיד על כך שאני קיבלתי את הברכות, הן מיועדות למישהו כמוני, ואתה לא חפץ בברכות מעין אלו.

ממשיך יעקב ואומר: "ויהי לי שור וחמור". ויש שתי סיבות למה יעקב בוחר להשתמש בלשון יחיד על השוורים והחמורים הרבים שהיו לו. הסיבה הראשונה היא שלא להתפאר בעצם העשירות. אבל נראה שהסיבה העיקרית, שתואמת למה שהסביר לעשיו לפני מספר רגעים, היא שבכך הוא מודה להשי"ת אפילו על שור אחד, וכ"ש על השפע והברכה שקיבל. יעקב לא שוכח, גם כעת שיש לו עשירות, שגם על דבר קטן צריך להודות.

והוא החילוק בין "יש לי כל" שאומר יעקב, ל"יש לי רב" שאומר עשיו. "כל" הכוונה היא כל מה שאני צריך, ה' נתן לי הכל לפי הצורך שלי, לא חסר לי כלום, ואין שום דבר נוסף שאני חומד. לעומתו "רב" כוונתו היא להתפאר בעשירותו בלבד.

יעקב מגיע למפגש עם עשיו במטרה להתפייס, הוא לא מחפש ולא רוצה מלחמות ומריבות. יעקב שוטח בפניו את ההבדלים בין השקפותיהם, הבדלים שידועים עוד

המשך המאמר - מחיר השקט

מילדותם, אבל הופכים למשמעותיים יותר ככל שהשנים חולפות, ועתה תופסים מקום משמעותי בהבנה בקיום הברכות.

אבל, גם לפיוס יש גבול, וכאן מגיע הפירוש השני של רש"י: עם לבן גרתי - ותרי"ג מצות שמרתי. למה היה חשוב ליעקב לציין את העובדה הזאת לעשיו? אומר הרב פיינשטיין שיעקב לא בא לספר לעשיו סיפורים על מסירות נפשו לקיום המצוות, וגם ודאי שזה לא הגיע ממקום של גאווה. ליעקב הייתה מטרה אחת בסיפור קיום המצוות, והוא להציב לעשיו תנאי: אני רוצה לעשות איתך שלום, אני לא רוצה מריבות, אבל כמו שבבית לבן שמרתי על כל המצוות, ככה אני מתכוון להמשיך לדבוק בתורה ובמצוות הלאה.

אם אתה רוצה להגיע איתי לפיוס, זה רק בתנאי שאתה נותן לי להמשיך לחיות חיי תורה. ואם לא, אין על מה לדבר.

מקדוניה רצתה להתקדם. היא רצתה שקט. היא רצתה לסיים את הסכסוך. אבל בדרך אל המטרות הללו, היא נאלצה לוותר על דברים שהגדירו את זהותה. וברגע שהיא עשתה זאת, היא פתחה פתח לדרישות נוספות, והפעם בולגריה חוסמת את דרכה ומבקשת ויתורים נוספים כדי לתת לה הכרה.

מי שמוותר על הזהות כדי לקנות שקט, ישאר ללא זהות וללא שקט. היוונים רצו להוציא את היהודי שבאדם, ודווקא בתקופה זאת עלינו ללמוד מיעקב אבינו, לעמוד איתנים אל מול כל נסיון, ולהציב תנאי ברור בכל צומת בחיים - את חיי התורה אני לא עוזב.

שמור על קשר

יושב אוהלים
לומדים לחיות תורה

להזמנת שיחות וקבלת תכנים נוספים:

מייל: 4663MR@GMAIL.COM

קו התוכן: 0733-578-562

שלוחה 1 - שיחות
שלוחה 2 - מסר קצר
שלוחה 9 - השארת הודעה

חפשו את הרב מנחם ריביץ גם ב:

על מנת לוודא שאתה לא מפספס כלום,
מומלץ להירשם לרשימת התפוצה.

שמור אצלך

אל תיתן לרצון להסתדר עם העולם,
לגרום לך להפסיק להיות
נאמן לבורא עולם.

בסדרת מפגשים מרתקת בעקבות ספר בראשית נחקור את כוח התפילה, ונבין למה העולם זקוק לתפילותינו.

"אחרי השיחה התפילה בכיתה הפכה לחוויה"
י.ס. מחנך כיתה ו'

כחוט השני

ספר בראשית כמדריך לתפילה

לפרטים והזמנות: 052-7134663 | 4663MR@GMAIL.COM